

nāvem imposuit. Vēla candida ventis secundis dedit, et trans mare ad urbem Trōiam properāvit.

ĪPHIGENEIA *

*sanguine plācastis ventos et virgine caesā,
cum primum Īliacas Danaī vēnistis ad ōras :*

VIRGIL.

XXVIII

IN Graeciā frātrēs duo, Agamemnōn et Menelāus nōmine, ōlim habitābant. Graeci frātrēs Atrīdās vocābant, quod Atrēi filii erant. Agamemnōn omnium Argīvōrum rex erat. Menelāus Lacedaemonios regēbat. Helenē, uxor Menelāi, praeclāra et formōsa rēgīna, cum viro in rēgiā multos annos habitābat. Sed tandem Paris, Trōiānōrum princeps, ad hospitium Menelāi vēnit. Perfidus et ignāvus erat hospes, sed pictis vestīmentis, nitidis capillis fulgēbat. Diū in rēgiā manēbat, et grātus rēgīnae animo erat hospes formōsus. Tandem nocte obscurā Helenam furtim raptāvit et in

* From this point onwards the marking of long syllables in the first and second declensions has in the main been discontinued. The long endings in the third declension will be marked till the end of Chapter XXXV.

XXIX

Menelāus, ubi hospitis perfidiam vīdit, ad frātrem contendit et omnia narrāvit. Agamemnōn irā terribilī exclāmāvit, “Perfidus est Paris; perfidum est tōtum Trōiānōrum genus, sed perfidiae stultitiaeque poenas dābunt. Tōtum exercitum meum ad ōram maritimam convocābo; equitēs peditēsque in nāvēs impōnēmus, et terrā marique Trōiam oppugnābimus. Ita urbem scelerātam excidēmus et genus perfidum ad Inferos mittēmus. Praedam quoque multam nōs domum reportābimus. Tū quoque Helenam tēcum domum ad rēgiam tuam reducēs.” Agamemnōn igitur tōtum exercitum ad portum convocāvit. Multi equitēs multi peditēs aderant; principēs quoque omnēs ē tōtā Graeciā eō convēnerunt. Sed venti adversi nāvēs in portū diū retinēbant. Itaque Agamemnōn nuntium ad ōrāculum Delphicum mīsit, et ā Deo responsum petīvit. Triste et terribile responsum dedit Apollo; “Propter iram Diāna nāvēs Graecas in portū retinet, nec ventos secundos dat. Nunquam Graeci ad Asiam nāvigābunt nisi virginis sanguine Deae nūmen plācāverint.”

XXX

Rex, ubi ōrāculi responsum audīvit, diū sēcum lacrimābat. “ Est mihi domi,” inquit, “ filia cāra, Īphigeneia nōmine, sēdecim annōrum puella. Sine dubio Diāna Īphigeneiam victimam petit. Dīra et crūdēlis est Dea ; sed nōn sine dīs immortalibus ad urbem Trōiam nāvigābimus, et Helenam ex urbe perfidā domum reportābimus.” Nuntium igitur ad Clytaemnestram, uxōrem suam, mīsit. “ Ō Rēgīna,” inquit, “ filiā nostram ad nuptias ornā, et cum fidis custōdibus ad portum mitte. Achillēs, vir fortis et praeclārus, virginem in mātrimōnium dūcet.” Clytaemnestra, ubi rēgis dicta audīvit, magno gaudio filiā ad nuptias parāvit ; gemmis pretiōsis, vestīmentis pictis, puellam ornāvit, et tandem cum fidis custōdibus ad portum mīsit.

XXXI

Itaque magnā spē Īphigeneia ad castra Graecōrum vēnit. Simul ac rēgem vīdit, tum cito ad patrem cucurrit, et collo cāro bracchia candida dedit. Sed ubi maestum rēgis vultum vīdit, “ Cūr,” inquit, “ mī pater, vultū maesto, capite dēmisso filiā tuā salūtās ? Nōne libenter filiā vidēs ? ” Tum Agamemnōn tōtam rem filiae

narrāvit. Ubi autem Īphigeneia dīrum ōrāculi responsum audīvit, tum vērō gelidus tremor per omnēs puellae artūs cucurrit. Humī sē prostrāvit, et patris genua manūsqueprehendit. Multis lacrimis veniam ōrāvit. “ Nunquamne,” inquit, “ chorus iuvenum domum ad marītum mē dūcent ? Nunquamne liberos dulcēs vidēbo et parvulos bracchiis meis tenēbo, sed inupta ad Mānēs descendam ? Sed ubi fātum fixum immōtumque sensit, tum vērō animum ad mortem firmāvit et fortem nōbilemque puellam sē praebuit. “ Nōn mortem,” inquit, “ sed ignāviam recūso. Libenter ad Mānēs descendam ; morte meā Graecos militēs et Graeciam patriam conservābo. Nōn inupta, non sine liberis dulcibus ad Inferos descendam. Hādēs mē in mātrimōnium dūcet ; militēs Graeci et Graecia patria mihi prō liberis erunt. Ita et Inferi et Superi mē in summo honōre habēbunt, quia libenter prō patriā ē vitā excessero.”

XXXII

Dixit, et vultū serēno ad āram prōcessit, et vitā cum sanguine fūdit. Ubi Graeci, misericordiae et amoris plēni, virginem fortem vīderunt, ex omnibus militibus nēmo ferē lacrimas retinuit, sed omnēs gemitum profundum dedērunt.

Graeci igitur, simul ac Diānae nūmen virginis sanguine plācāvērunt, vēla candida vento secundo dedērunt, et ad Asiae ōram nāvigāvērunt. Ibi multos annos Trōiam vī et armis frustrā oppugnābant. Tandem, Deōrum Immortālium auxilio, urbem incendērunt et praedam ingentem domum reportāvērunt. Helenam quoque Menelāus Spartam ad rēgiam redūxit.

Nōne nōbilem praeclāramque virginem Īphigeneiam putātis? Īphigeneiam memoriā semper tenēte, nam prō patriā libenter ē vītā excessit. Nōne alii multi prō patriā ē vītā excessērunt? Multi et Graeci et Rōmāni et Britanni vītā prō patriā libenter dēdidērunt.